

مقایسه هوش هیجانی و سلامت روان در معتادان به مواد مخدر و افراد عادی

* زهرا خسروی کبیر (MSc)^۱ - دکترسید ولی... موسوی (Ph D)^۲ - دکتر علیرضا آقا یوسفی (Ph D)^۳

*نویسنده مسئول: رشت، خیابان پرستار، سازمان بهزیستی استان گیلان

پست الکترونیک: mojgan_khosravi2001@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۸/۲۲ تاریخ پذیرش: ۸۸/۱/۱۶

چکیده

مقدمه: سوء مصرف مواد پدیده‌ای مزمن است که آسیب‌های فراوان جسمی، روانی، اجتماعی، خانوادگی، اقتصادی را به دنبال دارد، به‌طوری که شخص مبتلا را دچار افت جدی در کنش‌های فردی و اجتماعی می‌کند.

هدف: مقایسه رابطه هوش هیجانی و سلامت روانی در معتادان و افراد عادی.

مواد و روش‌ها: نمونه‌ها شامل ۸۰ فرد معتاد به مواد مخدر و ۸۰ نفر افراد عادی بودند که به شیوه نمونه‌گیری در دسترس از مراکز درمان و بازتوانی دولتی و غیر دولتی شهر رشت انتخاب شدند سپس دو گروه از لحاظ متغیرهای سن، وضعیت تاهل، میزان تحصیلات، تعداد اعضا و میزان درآمد خانواده همتاسازی شدند. آنگاه آزمودنی‌ها به پرسشنامه‌ی هوش هیجانی پترایدز و فارنهام (۲۰۰۲) و فرم ۲۸ ماده‌ای پرسشنامه‌ی سلامت عمومی گلدبرگ (۱۹۷۹) پاسخ دادند و داده‌ها با آزمون‌های آماری بررسی شد.

نتایج: تحلیل داده نمونه‌های جور شده نشان داد که بین نمره‌های هوش هیجانی و سلامت روان معتادان و افراد عادی تفاوت معنی‌داری وجود دارد به‌طوری که معتادان به مواد مخدر از هوش هیجانی و سلامت روان پایین‌تری نسبت به گروه عادی برخوردار بودند. علاوه بر این ضریب همبستگی پیرسون میزان رابطه هوش هیجانی و سلامت روان را در نمونه معتادان و افراد عادی به ترتیب -0.445 و -0.403 نشان داد.

نتیجه‌گیری: میزان هوش هیجانی در معتادان به مواد مخدر پایین‌تر از افراد عادی است و بین هوش هیجانی و سلامت روان معتادان و افراد عادی رابطه معنی‌دار وجود دارد ($p < 0.05$).

کلید واژه‌ها: اختلالات ناشی از مواد/بهداشت روانی/هوش هیجانی‌ها

مجله دانشگاه علوم پزشکی گیلان، دوره هجدهم شماره ۷۰، صفحات: ۹-۱۶

مقدمه

فرد به مواد باشد، پیدا نشده‌است. همچنین، در زمینه عوامل فردی به ارتباط بین مشکلات خود نظم‌جویی و مشکلات شناختی (از قبیل ناتوانی در برنامه‌ریزی، استدلال انتزاعی، بصیرت، قضاوت و نظارت بر خود) و کنترل حرکت با سوء مصرف مواد توجه شده‌است (۱۴).

یکی از عوامل مورد بررسی در این تحقیق مفهوم هوش هیجانی است که توسط با ران به عنوان "دسته‌ای از مهارت‌ها، استعدادها و توانایی‌های غیرشناختی که توانایی موفقیت فرد در مقابله با فشارها و اقتضاهای محیطی را افزایش می‌دهد" تعریف شده‌است. بنابراین هوش هیجانی یکی از عوامل موفقیت فرد در زندگی است و مستقیماً بهداشت روانی فرد را متأثر می‌کند.

پژوهش‌ها در مورد هوش هیجانی نشان داده که هوش هیجانی

امروزه اعتیاد یک بیماری زیستی - روانی- اجتماعی قلمداد می‌شود و عوامل متعددی در گرایش به سوء مصرف مواد مخدر مؤثر است. این عوامل در تعامل با یکدیگر منجر به سوء مصرف و سپس وابستگی به مواد می‌شوند زیرا به‌صورت درهم تنیده‌ای در پیدایش اعتیاد مؤثرند (۳).

پژوهش‌های اخیر، بر عوامل خطر ساز و سبب‌شناسی چندگانه اعتیاد متمرکز شده‌است (۴) و گرچه بر عوامل اجتماعی در گرایش به مواد مخدر تأکید بسیار می‌شود اما سوء مصرف این مواد می‌تواند با فرایندهای زیستی و روانشناختی نیز ارتباط جدی داشته باشد (۴). پژوهش‌های مرتبط با عوامل زیستی و ژنتیکی نیز به سرعت رو به گسترش است (۴). اگرچه ساز و کار ژنتیکی اعتیاد به‌طور قطعیت شناخته شده اما هنوز ژن واحدی که سبب گرایش